

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Tavoitteena täydellinen hanke

Jarkko Kärkimaa
Henna-Mari Laurila

20.1.2017

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Miksi?

Ohjelmatasolla

” Tulosten merkitys

Hanketasolla

” Parempi hakemus = paremmat pisteet

” Helpompi toteutus

20.1.2017

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Hyvä hanke

1. Tarpeellinen
2. Kustannustehokas
3. Tuloksellinen

20.1.2017

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Hyvä hanke

Hanke ratkaisee kustannustehokkaasti tietyn ongelman (ei kaikkia ongelmia).

Hyvä hanke -> positiivinen muutos

20.1.2017

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Hyvä hakemus

1. Looginen
2. Realistinen

20.1.2017

Väline

Loogisen viitekehyksen lähestymistapa (Logical Framework Approach, LFA) on hankesuunnittelun väline

LFA= Analyyttinen prosessi

Loogisen viitekehyksen matriisi (Logical Framework Matrix, LFM)
= suunnittelun tulos (ja hakemuksen pakollinen liite)

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

	Intervention logic	Indicators	Sources of Verification	Assumptions
Overall objective				
Specific objective				
Outputs				
Activities				

20.1.2017

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Miksi?

- ” Selkeä hankelogiikka -> paremmat tulokset, parempi ohjelma (parempi tulevaisuus)
- ” Haluatteko onnistua?
  - . Parempi mahdollisuus saada rahoitusta
  - . Hanke helpompi toteuttaa

20.1.2017

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Projektin suunnittelu

Mistä aloitetaan?

Ongelma on suunnittelun lähtökohta.

20.1.2017

Projektin suunnittelu

Miksi aloitetaan ongelmasta?

Jos toimenpiteet määritellään ensin, jää ongelma usein tunnistamatta.

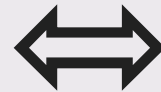
” Ehkä ongelmaa ei ole olemassakaan?

” Ehkä jokin toinen lähestymistapa voisi olla parempi ongelman ratkaisemiseksi?

Projektin suunnittelu

Miksi aloitetaan ongelmasta?

Haluamme projektin!

Tarvitsemme projektin!

Mitä voisimme tehdä yhdessä?

Miten voisimme ratkaista tämän (yhteisen) ongelman yhdessä?

Loogisen viitekehyksen lähestymistapa

Analyysi (concept note)	Suunnittelu (full application)
Ongelma	Matriisi
Tavoite	Toimenpiteet
Sidosryhmä	Resurssit
Strategia	

Ongelma-analyysi

- ” Keskeisten todellisten ongelmien tunnistaminen
- ” Syy-seuraussuhteiden määrittely

Ongelma-analyysi

Miksi?

Projektin tavoitteena on aina (jonkinlainen) muutos.

⇒ Jos muutosta ei tarvita (ei ole ongelmaa), ei ole tarvetta projektille.

⇒ Ongelma on syy projektin olemassaololle.

Ongelmapuu

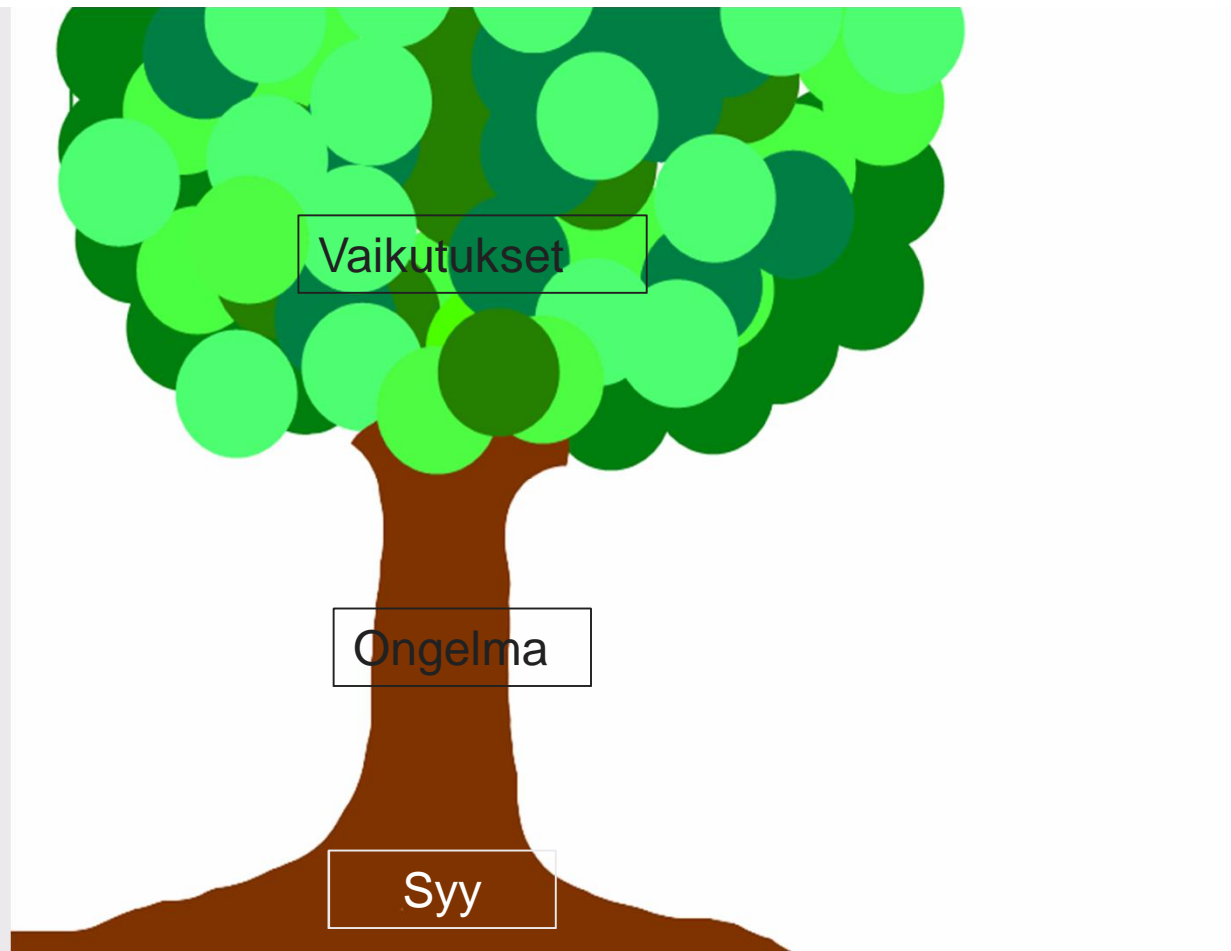
Ongelmapuu on työkalu ongelman tunnistamiseksi

- ” Miksi ylipäänsä teemme mitään?
- ” Miksi tämä projekti?
- ” Miksi on huono juttu, jos mitään ei tehdä?
- ” Mikä nykytilassa on vikana?

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Ongelmapuu

20.1.2017

Kuinka ongelmapuuh tehdään?

Tarvitaan: Partnerit + tiedossa olevien sidosryhmien edustajat + postit lappuja

Säännöt: Kaikki ongelmat kirjoitetaan lapuille, yksi ongelma per lappu (HUOM! Ongelma ei voi olla jonkin puute).

Syy-seuraussuhteet etsitään järjestämällä laput.

Ongelmapuu

Fish stocks are declining

Polluters are not controlled.

Border crossing rivers water quality is deteriorating.

Industrial waste is dumped into the river.

Households discharge wastewater directly into the river.

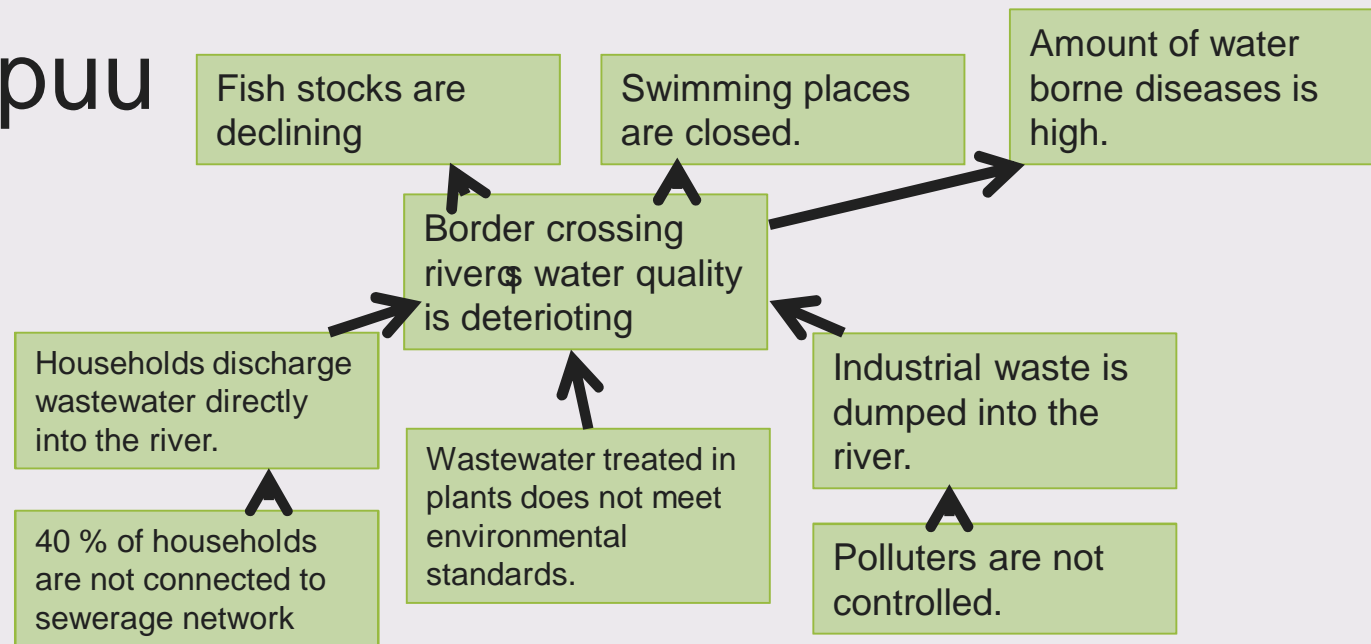
Wastewater treated in plants does not meet environmental standards.

Swimming places are closed.

Amount of water borne diseases increased.

40 % of households are not connected to sewerage network

Ongelmapuu

Ongelma-analyysi - kokemuksia

- ” Ongelma on irrallinen
- ” Ongelma ei ole todellinen
- ” Ongelma on liian laaja tai kapea-alainen
- ” Ongelma on +jonkin puuttuminen+(silta, rahaõ)

Tavoiteanalyysi

Ongelmapuun muutetaan tavoitetepuuksi: ongelmat muutetaan suoraan tavoitteiksi ja ilmaistaan positiivisina saavutuksina.

Tie on ajokelvoton. -> Tie on ajokelpoinen.

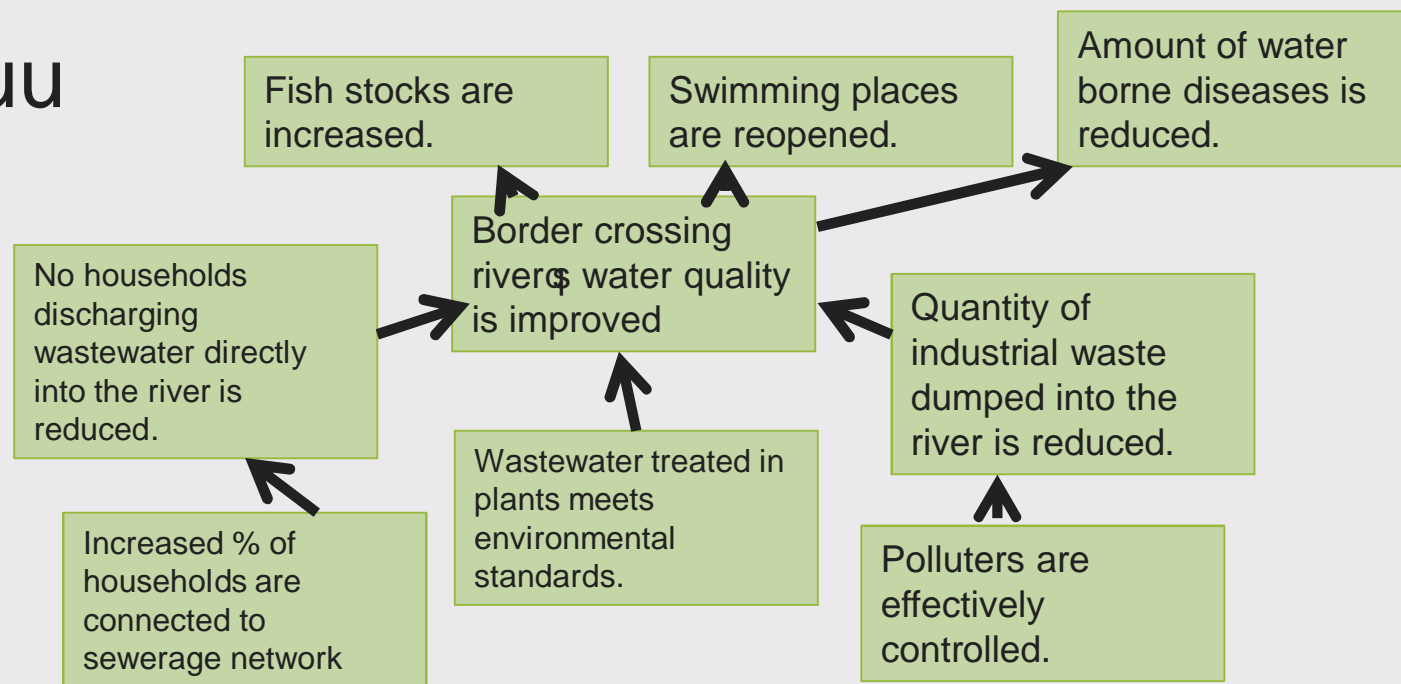
Säännöt:

- ” Muuta kaikki ongelmat tavoitteiksi
- ” Älä keksi uusia tavoitteita, jotka eivät liity mihinkään ongelmaan.
- ” Kuvaa tavoiteltu tilanne.

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Tavoitepuu

20.1.2017

Sidosryhmät

1. Sidosryhmä (stakeholder) = organisaatio tai yksilö, johon hanke voi vaikuttaa tai joka voi vaikuttaa hankkeeseen
2. Hyödynsaaja (beneficiary) = hankkeen toteuttamisesta hyötyvät tahot
  - a. Kohderyhmä (Target group) = suora positiivinen vaikutus
  - b. Lopullinen hyödynsaaja (Final beneficiary) = hyöty pitkällä aikavälillä (esim. lapset, kuluttajat)
3. Partnerit (project partners) = hankkeen toteuttajat

Sidosryhmäanalyysi

Selvitetään keneen hanke vaikuttaa

” Kuinka hanke voi hyödyttää tai haitata?

Tunnistettujen sidosryhmien huomioiminen

” Selvitetään sidosryhmien tarpeet

” Huomioiminen ei tarkoita partneriksi lisäämistä (myös ideoiden kysyminen, keskustelu, kutsuminen on huomioimista).

Miksi? Koska sidosryhmät voivat vaikuttaa hankkeen toteuttamiseen (ystävät ja viholliset).

Sidosryhmät - kokemuksia

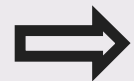
- ” Sidosryhmän ei tarvitse olla partneri
- ” Sidosryhmien huomioimatta jättäminen on yleistä . selvitä ovatko sidosryhmät samaa mieltä ongelmasta/tavoitteesta! (Jos kohderyhmä ei ole kiinnostunut hankkeesta, ei hankkeen toteuttamiselle pääsääntöisesti ole edellytyksiä.)

Partnereiden valinta - kokemuksia

- ” Aito kiinnostus hankkeeseen ja sen tuloksiin
  - . Ei kannata osallistua vain, koska haluaa olla kiva.
  - . Kaikkiin mahdollisiin hankkeisiin osallistuminen ei ole lähtökohtaisesti hyvä idea.
- ” Aikaisempi hankekokemus on etu, mutta uudet toimijat ovat tervetulleita (ei se ole niin vaikeaa)
- ” Yhteinen kieli
- ” Laatu on määrää tärkeämpi (3-5 partneria usein toimivin konsortio)

Strategia-analyysi

Tunnistetaan mahdolliset vaihtoehtoiset strategiat

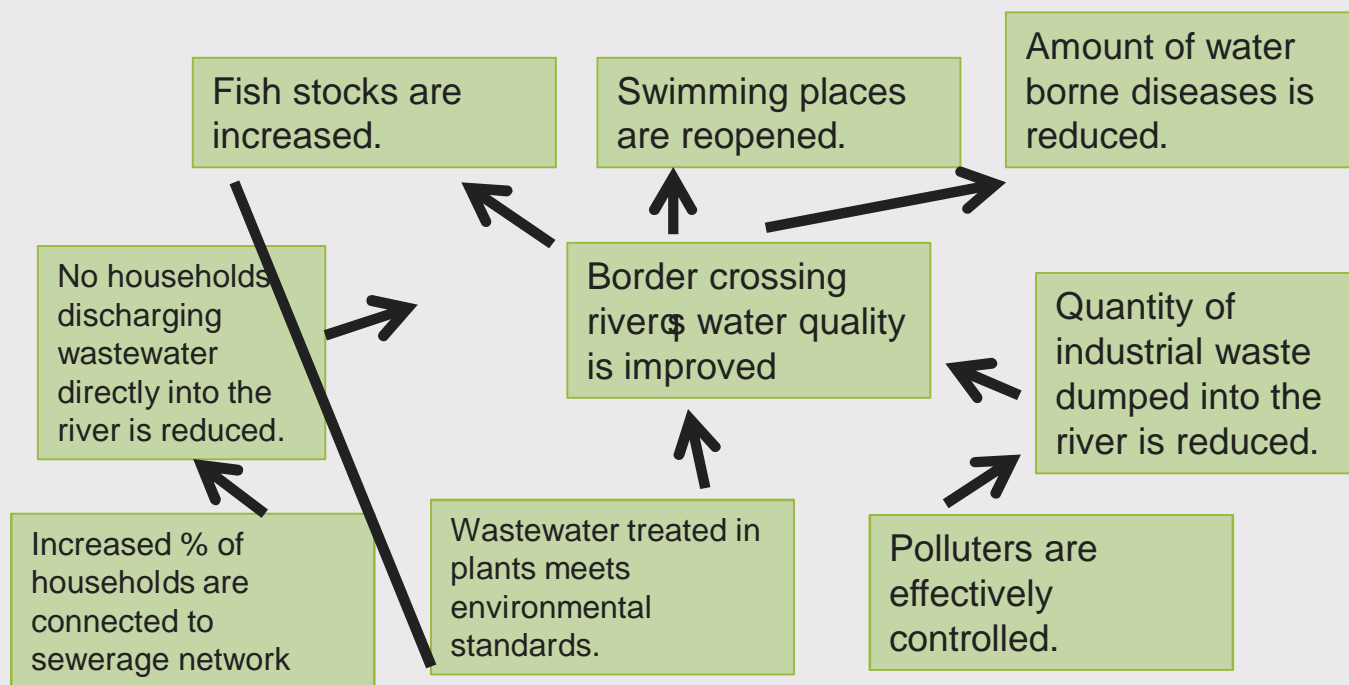
Valitaan yksi strategia toteutettavaksi

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Strategia

- ” Mitä on mahdollista tehdä?
- ” Mihin on mahdollista saada rahoitusta?

20.1.2017

Strategia - kokemuksia

- ” Liian laaja strategia: yritetään tehdä liian monta asiaa resursseihin verrattuna
- ” Strategia valitaan liian aikaisin (toimenpiteet päätetty ennen kuin ongelma on tunnistettu)
- ” Strategia perustuu pelkästään investointiin (ratkaiseeko silta kaikki ongelmat?)

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Suunnitteluvaihe

Suunnitteluvaihe (full application)

Matriisi

Toimenpiteiden määrittely

Resurssien määrittely

20.1.2017

Loogisen viitekehyksen matriisi

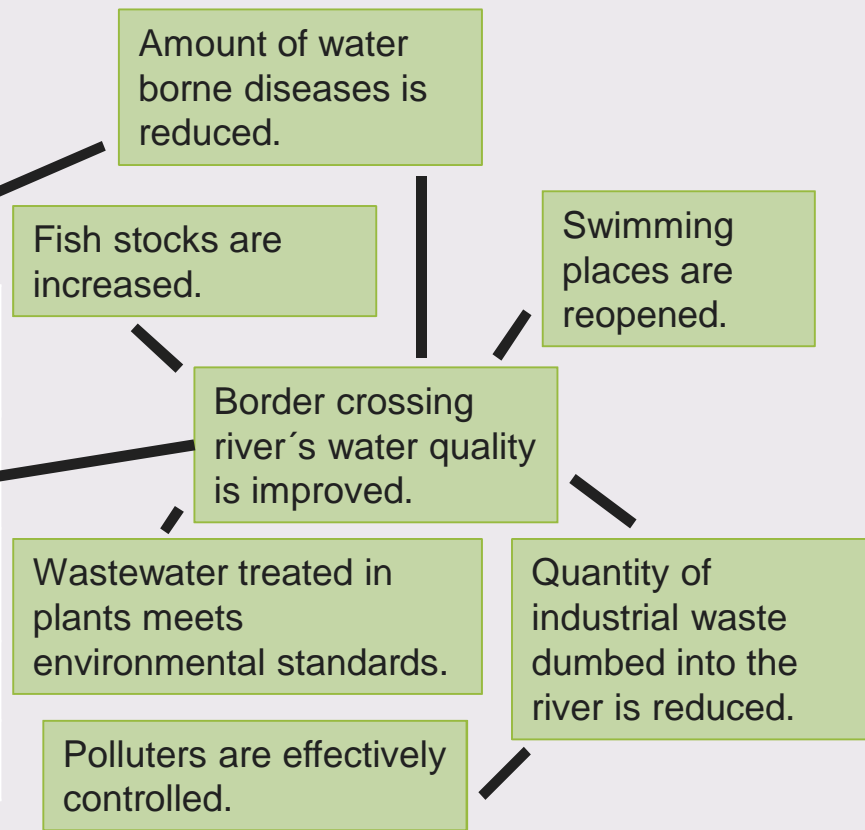
= Määritellään projektin rakenne, testataan sen sisäinen logiikka ja riskit, määritellään indikaattorit

Matriisi on analyysivaiheen tuotos!

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

	Intervention logic	Indicators	Sources of Verification	Assumptions
Overall objective				
Specific objective				
Outputs				
Activities				

Yleistavoite (Overall objective)

Päämäärä, pitkän aikavälin tavoite, jota kohti hanke pyrkii.
Ei saavuteta vain tällä yhdellä hankkeella.

Karelia CBC -ohjelmassa määritelty kullekin toimintalinjalle:

- ” Toimintalinja 1: Increased cross border economic interaction and trade
- ” Toimintalinja 2: Programme areas cultural services are easily reached and their quality is good
- ” Toimintalinja 3: Improved living and working environment

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Erityistavoite (Specific objective)

Kuvaa hankkeen aikaansaamaa konkreettista muutosta.

Projektin itsensä määrittelemä, mutta linjassa ohjelman toimintalinjalle määrittelemien elementtien kanssa.

20.1.2017

Specific objective

Toimintalinjalle 1 määritellyt elementit:

- “ Identifying bottlenecks, barriers and obstacles for cross-border economic interaction and trade
- “ Solving/removing the barriers hindering cross-border economic cooperation
- “ Increasing the capacity of enterprises to start cross-border economic cooperation
- “ Increasing the area's attractiveness as a target for investment

Specific objective

Toimintalinjalle 2 määritellyt elementit:

- ” Improving the skills and capacities of cultural stakeholders
- ” Increasing the diversity of cultural services with new forms of cross-border cultural activities
- ” Creating new cross-sectoral initiatives
- ” Helping young people in danger of dropping out of active society with inclusive cultural activities

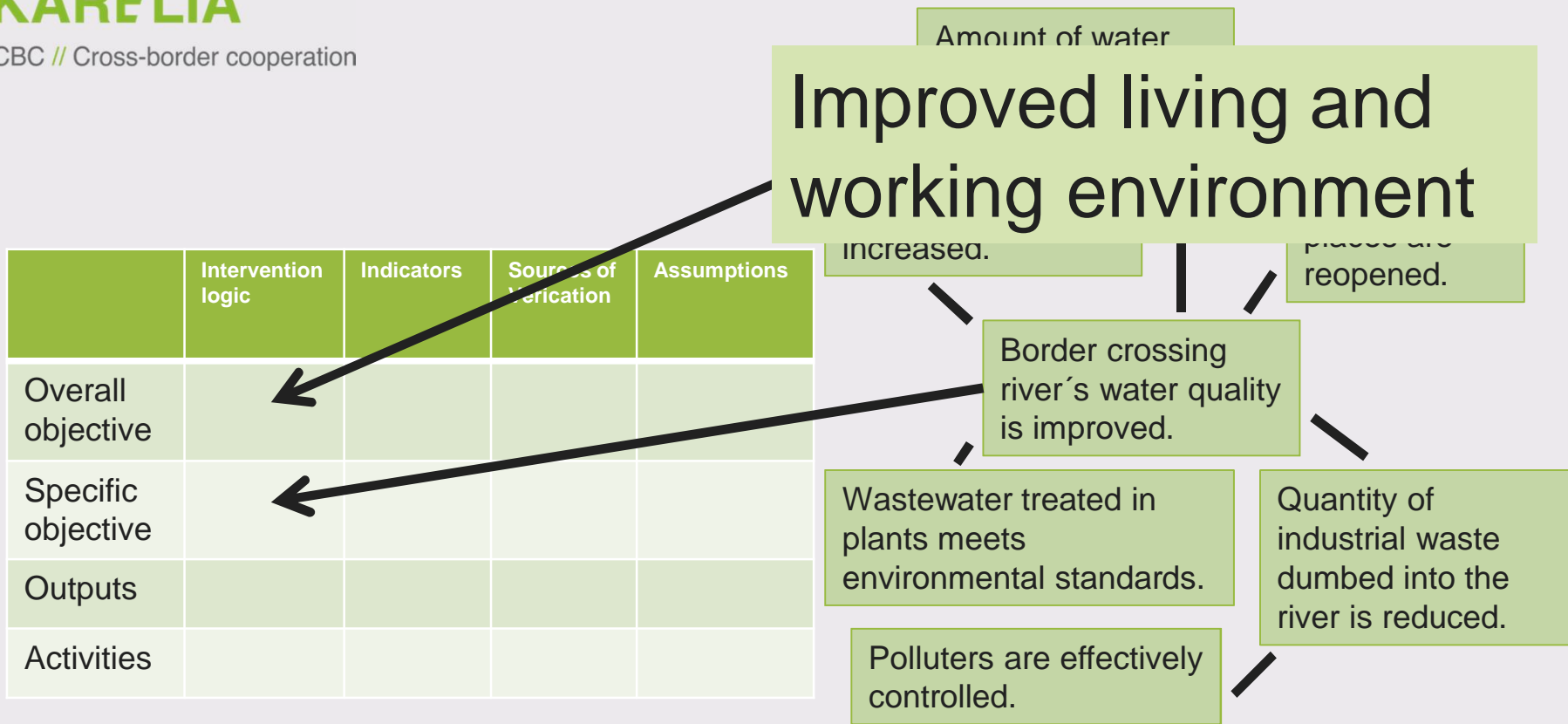
Specific objective

Toimintalinjalle 3 määritellyt elementit:

- ” Increasing environmental awareness
- ” Improving people's physical living environment
- ” Increasing the biodiversity of border areas
- ” Using nature in the promotion of health and wellbeing

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Improved living and working environment

Border crossing river's water quality is improved.

Wastewater treated in plants meets environmental standards.

Quantity of industrial waste dumped into the river is reduced.

Linkitty 3. toimintalinjan elementtiin ~~improving~~ people's physical living environment

Polluters are effectively controlled.

20.1.2017

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Matriisi - täyttämijärjestys

	Intervention logic	Indicators	Sources of Verification	Assumptions
Overall objective	1			
Specific objective	2	8	9	7
Outputs	3	10	11	6
Activities	4			5

20.1.2017

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Matriisi - täyttäminen

	Intervention logic	Indicators	Sources of Verification	Assumptions
Overall objective	Improved living and working environment			
Specific objective	Border crossing river's water quality is improved.			
Outputs	Quantity of dumped industrial waste reduced			
Activities				

20.1.2017

Mitä matriisiin kirjoitetaan?

Keep statements as clear as possible.

- “ **Erityistavoite (specific objective)** kuvataan kohderyhmälle kohdentuvan hyödyn kautta (increased, improved...).
- “ **Tuotokset (outputs)** ovat hankkeen aikaansaamia, toimenpiteistä johdettavia konkreettisia asioita (delivered, produced, conductedõ).
- “ **Toimenpiteet (activities)** kuvataan aktiivisilla verbeillä (prepare, design, construct, researchõ)

Interventiologiikka

- ” Pystysuunnassa oleva logiikka määrittelee mihin hankkeelle pyritään
  - ” Yleistavoitteen, erityistavoitteen, tuotosten ja toimenpiteiden pitää linkittyä toisiinsa!
- ” Vaakasuunnassa oleva logiikka osoittaa keskeisimmät mittarit hankkeen menestymiselle

Logiikan tarkastaminen

Tarkista pystylogiikka varmistamalla JOS-SILLON-seuraussuhteet

JOS toimenpiteet toteutetaan SILLOIN tuotokset syntyvät;

JOS tuotokset syntyvät SILLOIN erityistavoite voidaan saavuttaa; ja

JOS erityistavoite saavutetaan SILLOIN hanke edesauttaa yleistavoitteen saavuttamista.

Logiikan tarkistaminen

Sitten:

JOS haluamme edesauttaa yleistavoitteen saavuttamista SILLOIN erityistavoite täytyy saavuttaa;

JOS haluamme saavuttaa erityistavoitteen SILLOIN määritellyt tuotokset pitää tuottaa;

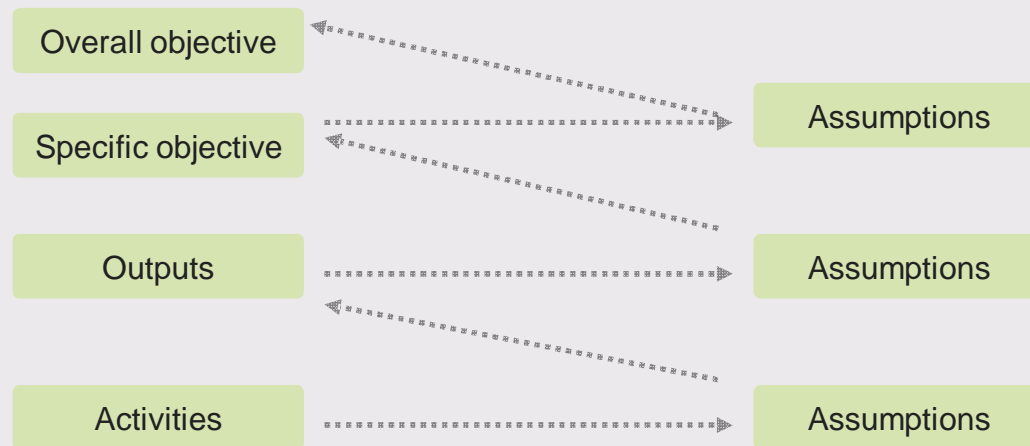
JOS haluamme tuottaa tuotokset SILLOIN määritellyt toimenpiteet pitää toteuttaa.

Matriisi: oletukset (assumptions)

- ” Ulkoiset tekijät, jotka vaikuttavat hankkeen menestykseen, mutta eivät ole hankkeen toteuttajien hallinnassa.
- ” Kirjataan positiivisessa muodossa, riskin peilikuvana.

Tavoitteiden ja oletusten suhde

Matriisi: indikaattorit

Laadulliset tai määrälliset mittarit, joiden perusteella voidaan arvioida hankkeen onnistumista (Mistä tiedämme, että muutosta on tapahtunut?).

Todentamisen välineet (means of verification) kertovat mistä indikaattoreihin liittyvä tarvittava tieto saadaan.

Matriisi - kokemuksia

- ” Hankehakemuksen kirjoittaminen on helpompaa, jos logiikka toimii.
- ” Liian usein matriisi ja hankehakemus eivät linkity toisiinsa.
- ” Usein oletukset jäävät määrittelemättä (et voi hallita kaikkea!)
- ” Matriisi on liian yksityiskohtainen -> yksinkertaista!

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Concept note

Concept note -lomakkeen täyttäminen

20.1.2017

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Vinkkejä

Hankkeen nimen pitäisi olla lyhyt ja ytimekäs . koko hankekonseptia ei tarvitse kuvata nimessä.

CB2East	30MILES
CBEwB	ADAPT
CLUSME	Baltic Urban Lab
DeDiWe	BELT
EDU-RAIL	BLASTIC
GreenAgri	CB HealthAccess

Interreg Central Baltic -hankkeiden nimiä

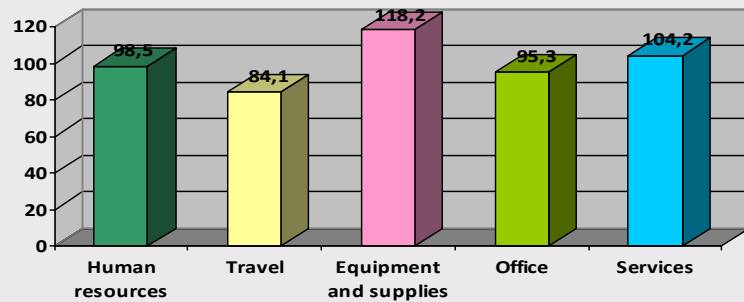

20.1.2017

Vinkkejä

Budjetoi realistisesti!

Hankkeet ovat useimmiten yli- kuin alibudjetoituja

Realization of the budget headings compared to the initial budgets, % (Karelia ENPI CBC, first call)

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Vinkkejä

Hankehallinnolla on merkitystä: varaa riittävästi resursseja hallintoon!

+Competent project manager is the greatest asset for project.+

20.1.2017

Vinkkejä

Hakemuksen arvioija ei tiedä mitä olet tekemässä ja miksi . kirjoita selkeästi ja yksinkertaisesti.

Hienot sanat ja monimutkainen kieli eivät paranna hakemusta . kirjoita selkeästi ja yksinkertaisesti!

Muista ainakin nämä

- “ Tunnista muutostarve ennen toimenpiteiden ja resurssien määrittelyä.
- “ Määrittele hankkeelle selkeä, realistinen tavoite
- “ Etsi oikeat partnerit ja huomioi kohderyhmät
- “ Tarkista, että tavoitteet, toimenpiteet ja tuotokset liittyvät toisiinsa.

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

Menestystä!

Autamme mielellämme

jarkko.karkimaa@kareliacbc.info

henna-mari.laurila@kareliacbc.info

niko.auer@kareliacbc.info

20.1.2017